

Stanisław Tabaczyński, Eleonora Tabaczyńska, Andrzej Wierciński

Sandomierz - Collegium Gostomianum

Informator Archeologiczny : badania 4, 201

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kim wypadku, występujące w nasypie ułamki naczyń neolitycznych i wyroby krzemienne, należałoby wiązać z istniejącą na terenie cmentarzyska osadą z młodszej epoki kamiennej.

SANDOMIERZ —
Collegium Gostomianum

Instytut Historii Kultury Materialnej PAN w Warszawie

Badania prowadzili doc. dr Stanisław Tabaczyński i dr Eleonora Tabaczyńska (autor sprawozdania). Pracami antropologicznymi kierował doc. dr Andrzej Wierciński. Drugi sezon badań. Finansował WKZ w Kielcach. Wczesnośredniowieczny zespół miejski.

Kontynuowano badania, odsłaniając dalsze relikty kościoła św. Piotra oraz związanego z nim cmentarzyska. Rozkopano 10 działek 5 x 5 m nie dochodząc jednak wszędzie do calca. Odkryto dalsze fragmenty wschodniej, prezbiterialnej części kościoła. Dzięki zastosowaniu metod geofizycznych uzyskano także dość dokładny zarys pozostałości fundamentowych korpusu nawowego, na zachód od rozkopanej części kościoła. Interesujące są powiązania najstarszej odkrytej fazy kościoła św. Piotra z grobami z XI/XII wieku, datowanymi platerowanymi srebrem kabłączkami skroniowymi. Jeśli pochówki te, zniszczone częściowo przez jeden z odcinków muru najstarszej fazy kościoła, zostały uszkodzone w czasie budowy, a nie — co wydaje się bardziej prawdopodobne — przebudowy kościoła, to ich wyposażenie wyznaczałoby nam terminus post quem całej budowli. Powstałoby wówczas pytanie, czy wzmiankowany w źródłach w roku 1166—67 kościół można identyfikować z odkrytą budowlą okrzeškową, czy też należy liczyć się z jakąś, nieodkrytą dotąd jeszcze, starszą fazą kościoła, z którą wiązałyby się wspomniane groby. Zwraca uwagę fakt, że właśnie na tym odcinku — najprawdopodobniej przebudowanych — fundamentów kościoła, odsłonięto jedyne dotąd, wtórnie użyte elementy architektoniczne: cios i część (plinta i dolny torus) romańskiej bazy, należącej do półkolumny lub ćwierć-kolumny. A. Tomaszewski datuje ją na wiek XII — najprawdopodobniej pierwszą jego połowę.

Przyszły sezon winien rozstrzygnąć sporne problemy architektury wczesnośredniowiecznej i doprowadzić do pełniejszego rozpoznania związanych z nią układów stratygraficznych. Badania te winny przynieść także dalsze materiały antropologiczne i umożliwić dokładniejsze rozwarstwienie chronologiczne cmentarzyska. Najważniejszym zadaniem badań przyszłorocznych będzie jednak wyjaśnienie charakteru osadnictwa wczesnośredniowiecznego w rejonie Gostomianum oraz określenie jego miejsca i funkcji w formowaniu się zespołu wczesnomiejskiego w Sandomierzu.